

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

25. srpnja 2018.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski uhidbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 1. stavak 3. – Postupci predaje između država članica – Pretpostavke izvršenja – Razlozi za neizvršavanje – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članak 4. – Zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja – Uvjeti oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga – Opseg ispitivanja koje izvršavaju pravosudna tijela izvršenja – Postojanje pravnog sredstva u državi članici izdavateljici naloga – Jamstvo koje pružaju tijela te države članice”

U predmetu C-220/18 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu, Njemačka), odlukom od 27. ožujka 2018., koju je Sud zaprimio istog dana, u postupku izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog protiv

ML-a

uz sudjelovanje:

Generalstaatsanwaltschaft Bremen,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, predsjednica vijeća, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin i E. Regan (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: K. Malacek, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 14. lipnja 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za ML-a, A. Jung, *Rechtsanwalt*,
- Za Generalstaatsanwaltschaft Bremen, M. Glasbrenner, *Oberstaatsanwalt*,
- za njemačku vladu, T. Henze i M. Hellmann, u svojstvu agenata,
- za belgijsku vladu, C. Van Lul, C. Pochet i A. Honhon, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

- za dansku vladu, M. Søndahl Wolff, u svojstvu agenta,
- za Irsku, G. Mullan, *BL*,
- za španjolsku vladu, Sampol Pucurull, u svojstvu agenta,
- za mađarsku vladu, M. Z. Fehér, G. Tornyai i M. Tátrai, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, J. Langer, u svojstvu agenta,
- za rumunjsku vladu, E. Gane i C.-M. Florescu, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, R. Troosters i S. Grünheid, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 4. srpnja 2018.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i članka 1. stavka 3., članka 5. i članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga u Njemačkoj, koji je 31. listopada 2017. izdao Nyíregyházi Járásbíróság (Okružni sud u Nyíregyházi, Mađarska) protiv osobe ML radi izvršenja zatvorske kazne u Mađarskoj.

Pravni okvir

Pravo Unije

Povelja

- 3 U skladu s člankom 4. Povelje, naslovljenim „Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne”:

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”
- 4 U Objašnjenjima koja se odnose na Povelju o temeljnim pravima (SL 2007., C 303, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 120.) navedeno je da „pravo u članku 4. [Povelje] jest pravo zajamčeno člankom 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), koji jednako glasi [...]. Na temelju članka 52. stavka 3. Povelje, značenje i opseg primjene članka 4. Povelje jednaki su značenju i opsegu primjene članka 3. EKLJP-a.”

- 5 Članak 47. Povelje naslovljen „Pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje“ propisuje:
„Svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima ovim člankom.
[...].”
- 6 Članak 51. Povelje, naslovljen „Područje primjene”, u stavku 1. određuje:
„Odredbe ove Povelje odnose se na institucije, tijela, urede i agencije Unije, uz poštovanje načela supsidijarnosti, te na države članice samo kada provode pravo Unije. [...]”
- 7 Članak 52. Povelje, naslovljen „Opseg i tumačenje prava i načela”, u stavku 3. navodi:
„U onoj mjeri u kojoj ova Povelja sadrži prava koja odgovaraju pravima zajamčenima [EKLJP-om], značenje i opseg primjene tih prava jednaki su onima iz spomenute Konvencije. Ova odredba ne sprječava pravo Unije da pruži širu zaštitu.”

Okvirna odluka

- 8 Uvodne izjave 5. i 7. Okvirne odluke glase kako slijedi:
„(5) [...] [U]vođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. [...]
- (6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra , kamenom temeljem’ pravosudne suradnje.
- (7) Budući da cilj ukidanja sustava multilateralnog izručivanja osoba, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957., ne može biti dostatan postignut pojedinačnim djelovanjem država članica nego ga je, zbog njegovih učinaka i dosega, lakše ostvariti na razini Unije, Vijeće može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 2. [UEU-a] i članka 5. [UEZ-a]. U skladu s načelom proporcionalnosti, utvrđenom u spomenutom članku, ova Okvirna odluka ne prelazi ono što je nužno za postizanje tog cilja.”
- 9 Članak 1. Okvirne odluke, naslovljen „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, propisuje:
„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.
2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove okvirne odluke.
3. Ova okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”
- 10 Članci 3., 4. i 4.a Okvirne odluke utvrđuju razloge za obvezno i za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga. Osobito, u skladu s člankom 4. točkom 6. Okvirne odluke, pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga „ako je europski uhidbeni nalog izdan u

svrhe izvršenja kazne zatvora ili oduzimanja slobode, a tražena osoba se nalazi, boravi, u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu ili mjeru oduzimanja slobode u skladu s odredbama svojega domaćeg prava”.

- 11 Članak 5. Okvirne odluke naslovljen „Jamstva koja mora, u nekim slučajevima, pružiti država članica izdavateljica naloga” određuje:

„Izvršenje europskog uhidbenog naloga, koje obavlja pravosudno tijelo izvršenja, može, u skladu s pravom države članice izvršenja, biti podložno sljedećim uvjetima:

[...]

2. ako je kazneno djelo zbog kojega je izdan europski uhidbeni nalog kažnjivo doživotnom kaznom zatvora ili doživotnom mjerom oduzimanja slobode, izvršenje spomenutog uhidbenog naloga može biti podložno uvjetu da država članica koja izdaje uhidbeni nalog u svojem pravnom sustavu ima odredbe o reviziji izrečene kazne ili mjere, na zahtjev ili najkasnije nakon dvadeset godina, ili odredbe o primjeni mjera pomilovanja, koje osoba može zatražiti u skladu s pravom ili praksom države članice koja izdaje uhidbeni nalog, s ciljem neizvršavanja takve kazne ili mjere;

3. ako je osoba koja je predmet europskoga uhidbenog naloga izdanog u svrhe progona državljanin ili ima boravište u državi članici izvršenja, predaja te osobe može biti podložna uvjetu da ta osoba, nakon saslušanja, bude vraćena državi članici izvršenja kako bi u njoj izdržala zatvorsku kaznu ili mjeru oduzimanja slobode koja joj je izrečena u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog.”

- 12 Članak 6. Okvirne odluke, naslovljen „Utvrđivanje nadležnih pravosudnih tijela”, u stavku 1. određuje:

„Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.”

- 13 Članak 7. Okvirne odluke pod naslovom „Sudjelovanje središnjeg tijela” u stavku 1. propisuje:

„Svaka država članica može imenovati središnje tijelo ili, ako je tako predviđeno njezinim pravnim sustavom, više od jednog središnjeg tijela, koje pomaže nadležnim tijelima.”

- 14 Članak 15. Okvirne odluke, naslovljen „Odluka o predaji”, glasi:

„1. Pravosudno tijelo izvršenja odlučuje, u rokovima i pod uvjetima utvrđenima ovom okvirnom odlukom, treba li osoba biti predana.

2. Ako pravosudno tijelo izvršenja utvrdi da su informacije koje je dostavila država članica izdavateljica uhidbenog naloga nedostatne i ne omogućavaju donošenje odluke o predaji tražene osobe, od nje zahtijeva da potrebne dopunske informacije, posebno one u vezi s člancima 3. do 5. te s odredbama članka 8., budu žurno dostavljene te može postaviti rok za njihov primitak, uzimajući u obzir potrebu poštovanja rokova iz članka 17.

3. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u bilo koje doba može pravosudnom tijelu izvršenja poslati sve korisne dodatne informacije.”

- 15 Članak 17. Okvirne odluke naslovljen „Rokovi i postupci za donošenje odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga” određuje:

„1. Europski uhidbeni nalog obrađuje se i izvršava kao žurni predmet.

2. U slučajevima u kojima tražena osoba pristaje na vlastitu predaju, pravomoćna odluka o izvršenju europskog uhidbenog naloga trebala bi biti donesena u roku od 10 dana nakon njezina pristanka.

3. U ostalim slučajevima, pravomoćna odluka o izvršenju europskog uhidbenog naloga trebala bi biti donesena u roku od 60 dana od uhićenja tražene osobe.

4. Ako, u posebnim slučajevima, europski uhidbeni nalog ne može biti izvršen u rokovima iz stavaka 2. ili 3., pravosudno tijelo izvršenja o tome odmah obavještava pravosudno tijelo koje je izdalo uhidbeni nalog, navodeći razloge kašnjenja. U tome slučaju, rok može biti produljen za dodatnih 30 dana.

5. Sve dok pravosudno tijelo izvršenja ne donese konačnu odluku o europskom uhidbenom nalogu, ono osigurava ispunjavanje materijalnih preduvjeta potrebnih za učinkovitu predaju tražene osobe.

[...]

7. Ako, u posebnim okolnostima, država članica ne može poštovati rokove iz ovog članka, ona o tome obavještava Eurojust, navodeći razloge za kašnjenje. Osim toga, država članica prema kojoj druga država članica opetovano kasni pri izvršenju europskih uhidbenih naloga, o tome obavještava Vijeće kako bi se provedba ove okvirne odluke ocijenila na razini država članica.”

Njemačko pravo

16 Okvirna odluka prenesena je u njemački pravni sustav člancima 78. do 83k Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima) od 23. prosinca 1982., kako je izmijenjen Europäisches Haftbefehlsgesetzom (Zakon o europskom uhidbenom nalogu), od 20. srpnja 2006. (BGBl. 2006. I, str. 1721.) (u daljnjem tekstu: IRG).

17 Na temelju članka 29. stavka 1. IRG-a, Oberlandsgericht (Visoki zemaljski sud, Njemačka) po zahtjevu državnog odvjetništva odlučuje o zakonitosti izručenja kada se tražena osoba s njime nije suglasila. Odluka se donosi rješenjem, u skladu s člankom 32. IRG-a.

18 Članak 73. IRG-a glasi:

„U slučaju nepostojanja zahtjeva u tom smislu, pružanje pravne pomoći i prijenos podataka nedopušteni su ako su protivni bitnim načelima njemačkog pravnog poretka. U slučaju zahtjeva na temelju osmog, devetog i desetog dijela, pravna pomoć je nedopuštena ako je protivna načelima sadržanim u članku 6. UEU-a.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

19 Dana 2. kolovoza 2017., Nyíregyházi Járásbíróság (Okružni sud u Nyíregyháziju, Mađarska) izdao je europski uhidbeni nalog protiv osobe ML, mađarskog državljanina, u svrhu izvršavanja kaznenog progona za djela nanošenja tjelesnih ozljeda, oštećenja tuđih stvari, lakše prijevare i teške krađe koja su počinjena u Nyíregyháziju (Mađarska) između veljače i srpnja 2016.

20 Dana 16. kolovoza 2017., mađarsko ministarstvo pravosuđa poslalo je taj europski uhidbeni nalog Generalstaatsanwaltschaftu Bremen (Državno odvjetništvo u Bremenu, Njemačka).

21 Presudom od 14. rujna 2017., Nyíregyházi Járásbíróság (Okružni sud u Nyíregyháziju) osudio je osobu ML u odsutnosti na kaznu zatvora od jedne godine i osam mjeseci.

- 22 U dopisu od 20. rujna 2017., mađarsko ministarstvo pravosuđa je navelo ministarstvu pravosuđa u Bremenu, odgovarajući na zahtjev koji mu je potonje uputilo, da će u slučaju predaje osoba ML biti najprije, tijekom trajanja postupka predaje, zatvorena u zatvorskoj ustanovi u Budimpešti (Mađarska), a zatim u okružnoj zatvorskoj ustanovi u Szombathelyju (Mađarska). To je ministarstvo također pružilo jamstvo da osoba ML, zbog predviđenog zatvaranja u Mađarskoj, neće biti podvrgnuta nikakvom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje. Navedeno ministarstvo dodalo je da se to jamstvo može također pružiti u slučaju premještaja osobe ML u drugu zatvorsku ustanovu.
- 23 Dana 31. listopada 2017. Nyíregyházi Járásbíróság (Okružni sud u Nyíregyháziju) izdao je novi europski uhidbeni nalog protiv osobe ML, toga puta radi izvršenja kazne zatvora koju je taj sud izrekao 14. rujna 2017.
- 24 Dana 23. studenoga 2017., Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu, Njemačka) naložio je pritvor radi predaje osobe ML na temelju izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog 2. kolovoza 2017. Osoba ML od tada je smještena u zatvorskoj ustanovi Bremen-Oslebshausen (Njemačka).
- 25 Dana 12. prosinca 2017. Amtsgericht Bremen (Općinski sud u Bremenu, Njemačka) naredio je uhićenje osobe ML na temelju europskog uhidbenog naloga izdanog 31. listopada 2017., u iščekivanju njezine eventualne predaje mađarskim tijelima. Osoba ML nije pristala na svoju predaju.
- 26 Rješenjem od 19. prosinca 2017., Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) potvrdio je odluku o pritvoru osobe ML radi predaje na temelju tog uhidbenog naloga. Ipak, kako bi ocijenio zakonitost predaje s obzirom na uvjete oduzimanja slobode u mađarskim ustanovama za izvršenje kazne, taj je sud utvrdio da je nužno prikupiti dodatne informacije.
- 27 U svojem rješenju od 9. siječnja 2018., navedeni sud je u tom pogledu naveo da, prema informacijama kojima raspolaže, nema razloga za prigovor izvršenju kazne izrečene osobi ML u zatvorskoj ustanovi u Szombathelyju. Ipak, budući da je mađarsko ministarstvo pravosuđa u svojem dopisu od 20. rujna 2017. navelo mogućnost premještaja u druge zatvorske ustanove, taj je sud ocijenio potrebnim uputiti potonjem zahtjev za informacije koji sadržava 78 pitanja o uvjetima u kojima su zatvorene osobe u zatvorskoj ustanovi u Budimpešti i u drugim zatvorskim ustanovama u koje bi osoba ML mogla biti premještena.
- 28 Dana 10. siječnja 2018. državno odvjetništvo u Bremenu uputilo je taj zahtjev mađarskom ministarstvu pravosuđa.
- 29 Dana 12. siječnja 2018. potonje je, odgovarajući na taj zahtjev, navelo da je nacionalni zakonodavac Zakonom br. CX koji je donesen 25. listopada 2016. i kojim se među ostalim mijenja članak 144/B stavak 1. Zakona br. CCXL iz 2013. o izvršavanju kazni i kaznenih mjera, određenih prisilnih mjera i prekršajnom pritvoru (u daljnjem tekstu: Zakon iz 2016.) uvedeno, s jedne strane, pravno sredstvo kojim se zatvorenici omogućava osporavanje zakonitosti uvjeta u kojima izdržavaju zatvorske kazne i, s druge strane, nova vrsta oduzimanja slobode - „reintegracija”. U okviru te mjere, zatvorenici koji još nisu u potpunosti izdržali kaznu zatvora ista se može pretvoriti u kućni pritvor. Mađarsko ministarstvo pravosuđa također je dodalo da je osiguravanje više od 1000 novih zatvorskih mjesta od 2015. doprinijelo smanjenju zatvorske prenapučenosti.
- 30 Elektroničkim dopisom od 1. veljače 2018. upućenim državnom odvjetništvu u Bremenu, agent mađarskog ministarstva pravosuđa naveo je da će, osim u slučaju suprotnih okolnosti, osoba ML biti zatvorena u Budimpešti tijekom jednog to tri tjedna kako bi bila podvrgnuta određenom broju još nedefiniranih mjera s ciljem izvršavanja postupka predaje.

- 31 Rješenjem od 12. veljače 2018. Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) zatražio je od mađarskih tijela da mu prije 28. veljače 2018. dostave informacije o uvjetima zatvaranja osoba, s jedne strane, u zatvorskoj ustanovi u Budimpešti i, s druge strane, u drugim zatvorskim ustanovama u koje je moguće da će osoba ML biti premještena. On je također izrazio želju za poznavanjem elemenata na temelju kojih bi mogao provjeriti uvjete oduzimanja slobode u tim ustanovama.
- 32 Državno odvjetništvo u Bremenu je 15. veljače 2018. prosljedilo taj zahtjev mađarskim tijelima.
- 33 Mađarsko ministarstvo pravosuđa je 27. ožujka 2018., u suradnji s općom upravom za izvršenje kaznenih sankcija, ponovno pružilo jamstvo da osoba ML, tijekom njezina izdržavanja zatvorske kazne u Mađarskoj, neće biti podvrgnuta nečovječnim ili ponižavajućim postupcima, u smislu članka 4. Povelje, neovisno o tome u kojoj zatvorskoj ustanovi će se nalaziti.
- 34 U svojoj odluci kojom se upućuje prethodno pitanje, Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) utvrđuje da osoba ML nema interes koji bi opravdavao izvršenje njezine kazne u Njemačkoj. Naime, budući da osoba ML ne govori njemački jezik te da njezin životni partner nema ni posao ni pravo na socijalna davanja u toj državi članici, ona ne bi mogla povećati svoje mogućnosti za reintegraciju služenjem kazne na nacionalnom području. Osoba ML stoga mora u načelu biti predana Mađarskoj.
- 35 Ipak, prije donošenja konačne odluke u tom pogledu, taj sud ocjenjuje da je dužan provjeriti jesu li informacije koje su pružila mađarska tijela odgovarajući na njegove zahtjeve za informacije dostatne da se isključi, u okviru primjene članka 73. IRG-a i uzimajući u obzir tumačenje članka 1. stavka 3., članka 5. i članka 6. stavka 1. Okvirne odluke te članka 4. Povelje, postojanje stvarne opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.
- 36 U tu svrhu sud koji je uputio zahtjev se kao prvo pita o dosegu ispitivanja koje je dužan izvršiti, uzimajući u obzir činjenicu da sada u Mađarskoj postoji pravno sredstvo na temelju kojeg zatvorenici mogu osporavati uvjete oduzimanja slobode u kojima se nalaze s obzirom na temeljna prava. Konkretno, on se pita može li se tim pravnim sredstvom isključiti svaka stvarna opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja kad postoje, kao što među ostalim proizlazi iz presude ESLJP-a od 10. ožujka 2015., Varga i dr. protiv Mađarske (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, t. 79. do t. 92.), dokazi o postojanju sustavnih ili općih nedostataka u pogledu uvjeta oduzimanja slobode u Mađarskoj. U tom pogledu, navedeni sud pita se o utjecaju činjenice da je Europski sud za ljudska prava nedavno utvrdio, u presudi od 14. studenoga 2017., Domján protiv Mađarske (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317, t. 22.), da nije dokazano da navedeno pravno sredstvo ne bi ponudilo realne mogućnosti poboljšanja neprimjerenih uvjeta oduzimanja slobode u kojima se nalaze zatvorenici, kako bi se udovoljilo zahtjevima iz članka 3. EKLJP-a.
- 37 Pod pretpostavkom da to pravno sredstvo ne može spriječiti opasnost da zatvorenik bude podvrgnut nečovječnom ili ponižavajućem postupanju zbog uvjeta oduzimanja njegove slobode, sud koji je uputio zahtjev pita se, kao drugo, o dosegu, u pogledu informacija i jamstava dobivenih od mađarskih tijela, svoje eventualne obveze provjere načina i uvjeta oduzimanja slobode u svim ustanovama za izvršenje kazne u kojima bi osoba ML mogla biti smještena.
- 38 U tom pogledu, sud koji je uputio zahtjev pita se, kao prvo, treba li se provjera uvjeta oduzimanja slobode odnositi na sve ustanove za izvršenje kazne u kojima bi osoba ML mogla biti smještena, osobito one koje se koriste kao privremeno ili prijelazno rješenje, ili se takva provjera može ograničiti na one u kojima bi osoba ML, prema podacima koja su pružila tijela države članice izdavateljice naloga, mogla biti smještena. Naime, iako taj sud može isključiti postojanje opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u zatvorskoj ustanovi u Szombathelyju, informacije koje su pružila mađarska tijela nisu dostatne za takav zaključak kad je riječ o kaznenoj ustanovi u Budimpešti kao i o drugim kaznenim ustanovama u pogledu kojih su navedena tijela pridržala mogućnost kasnijeg

premještaja osobe ML. Nadalje, navedeni sud pita se o doseg i kriterijima ispitivanja koje u tom pogledu valja izvršiti. On se konkretno pita je li dužan uzeti u obzir sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava, kako proizlazi iz njegove presude od 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske (CE:ECHR:2016:1020JUD000733413).

- 39 Nadalje, u slučaju da pravosudna tijela izvršenja moraju ispitati sve ustanove za izvršenje kazne u kojima bi osoba ML mogla biti smještena, sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku pita se najprije o tome treba li se zadovoljiti općim izjavama koje su mu pružila mađarska tijela, a prema kojima osoba ML neće biti izložena opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, ili može uvjetovati predaju osobe ML jedino zahtjevom da ona ne bude podvrgnuta takvom postupanju. U suprotnom slučaju, taj se sud pita, s jedne strane, kakvu važnost valja pridati činjenici da su mađarska tijela navela da privremeno oduzimanje slobode osobi ML neće trajati dulje od tri tjedna, zbog toga što je takva tvrdnja pridržana iznimkom „nastanka suprotnih okolnosti”. S druge strane, on želi znati može li uzeti u obzir informacije a da nije moguće utvrditi potječu li one od pravosudnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, ili od središnjeg tijela, u smislu članka 7. stavka 1. te okvirne odluke, koje je postupalo na zahtjev navedenog pravosudnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog.
- 40 U tim okolnostima Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Koje značenje ima okolnost, u okviru tumačenja [članka 1. stavka 3., članka 5. i članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, u vezi sa zabranom nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja iz članka 4. Povelje], ako u državi članici izdavateljici za zatvorenike postoje mogućnosti pravne zaštite u pogledu uvjeta oduzimanja njihove slobode?
- (a) Uzimajući u obzir prethodno navedene odredbe, može li se isključiti da postoji stvarna opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja prema okrivljeniku u slučaju njegova izručenja koja bi činila nedopuštenim to izručenje samo zato što postoje mogućnosti takve pravne zaštite a da pritom nije potrebno daljnje ispitivanje konkretnih uvjeta oduzimanja slobode ako pravosudna tijela izvršenja imaju dokaze o postojanju sustavnih ili općih nedostataka u pogledu uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici koji se odnose na određene skupine osoba ili određene zatvorske ustanove?
- (b) Je li u tu svrhu relevantno to da u pogledu mogućnosti te pravne zaštite Europski sud za ljudska prava nije smatrao da postoje indicije prema kojima one zatvoreniku ne pružaju realne perspektive u svrhu poboljšanja neprimjerenih uvjeta oduzimanja slobode?
2. Ako u skladu s odgovorom na prvo prethodno pitanje postojanje mogućnosti takve pravne zaštite za osobe kojima je oduzeta sloboda, bez daljnjeg ispitivanja konkretnih uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici od strane pravosudnih tijela izvršenja, nije prikladno da bi se isključila stvarna opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg ponašanja prema okrivljeniku:
- (a) treba li prethodno navedene odredbe tumačiti na način da se ispitivanje uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici od strane pravosudnih tijela izvršenja mora proširiti na sve zatvorske ustanove ili druge ustanove za izvršenje kazne u kojima bi okrivljenik eventualno mogao biti smješten? Vrijedi li to i za samo privremeno oduzimanje slobode ili ono koje služi kao prijelazno rješenje u određenim zatvorskim ustanovama? Može li se pak ispitivanje ograničiti na onu zatvorsku ustanovu u kojoj bi okrivljenik prema navodima tijela države članice izdavateljice vjerojatno i glavninu vremena trebao biti smješten?
- (b) Je li s tim u vezi u određenom slučaju potrebno sveobuhvatno ispitivanje dotičnih uvjeta oduzimanja slobode koje utvrđuje kako površinu osobnog prostora po zatvoreniku tako i ostale uvjete oduzimanja slobode? Treba li prilikom ocjene tako utvrđenih uvjeta oduzimanja slobode kao temelj uzeti sudsku praksu ESLJP-a iz presude od 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske [(CE:ECHR:2016:1020JUD000733413)]?

3. Ako i prema odgovoru na drugo prethodno pitanje valja potvrdno odgovoriti na pitanje proširenja obveze pravosudnih tijela izvršenja na ispitivanje svih zatvorskih ustanova [u kojima bi predmetna osoba mogla biti smještena]:
- (a) može li ispitivanje uvjeta oduzimanja slobode svake pojedine zatvorske ustanove koja dolazi u obzir od strane pravosudnih tijela izvršenja postati nepotrebnim ako država članica izdavateljica pruži opće jamstvo da okrivljenik neće biti izložen nikakvoj opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja?
 - (b) ili, može li se, umjesto ispitivanja uvjeta oduzimanja slobode u svakoj pojedinoj zatvorskoj ustanovi koja dolazi u obzir, odluku pravosudnog tijela izvršenja o dopuštenosti izručenja uvjetovati time da se okrivljenika neće izložiti takvim postupanjima?
4. Ako i prema odgovoru na treće prethodno pitanje pružanje jamstava i uvjeta nije prikladno kako bi se pravosudna tijela izvršenja oslobodila od obveze ispitivanja uvjeta oduzimanja slobode u svakoj pojedinoj zatvorskoj ustanovi [u kojoj bi predmetna osoba mogla biti smještena]:
- (a) mora li se obveza ispitivanja pravosudnih tijela izvršenja proširiti na uvjete oduzimanja slobode u svim zatvorskim ustanovama koje dolaze u obzir i ako pravosudna tijela države članice izdavateljice uhidbenog naloga izjave kako trajanje okrivljenikova oduzimanja slobode tamo neće premašiti razdoblje od tri tjedna, osim ako nastupe okolnosti koje se tomu protive?
 - (b) vrijedi li to i ako pravosudnim tijelima izvršenja nije razvidno je li država članica izdavateljica dala takvu izjavu, odnosno potječe li ona od nekog središnjeg tijela države članice izdavateljice koje je postupalo po zahtjevu pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog za pružanje pomoći?”

Hitni prethodni postupak

- 41 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovome zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku predviđenom člankom 107. stavkom 1. Poslovnika Suda.
- 42 U prilog svojem zahtjevu, taj sud naveo je da je predmetna osoba zatvorena od 23. studenoga 2017. na temelju izvršenja europskog uhidbenog naloga koji su izdala mađarska pravosudna tijela. Navedeni sud nadalje ocjenjuje da kad bi bio dužan ispitati uvjete oduzimanja slobode u zatvorskim ustanovama u koje je osoba privremeno smještena ili drugim ustanovama u koje bi ta osoba mogla biti kasnije premještena, on bi morao, osim kad bi mogao isključiti postojanje svake opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, iz toga zaključiti da je zatražena predaja nezakonita. Posljedično tomu, on bi također bio dužan ukinuti pritvor radi predaje.
- 43 U tom pogledu kao prvo treba reći da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Okvirne odluke koja spada u područja iz glave V. trećeg dijela UFEU-a, a koja uređuje područje slobode, sigurnosti i pravde. Na taj je zahtjev stoga moguće primijeniti hitni prethodni postupak.
- 44 Kao drugo, što se tiče kriterija hitnosti, važno je, sukladno ustaljenoj sudskoj praksi Suda, uzeti u obzir okolnost da je predmetnoj osobi trenutačno oduzeta sloboda te da njezino zadržavanje u pritvoru ovisi o rješenju glavnog postupka. Osim toga, položaj dotične osobe treba ocijeniti s obzirom na stanje na dan ispitivanja zahtjeva da se o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku (presuda od 22. prosinca 2017., *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, t. 58. i navedena sudska praksa).
- 45 No u konkretnom slučaju s jedne je strane nesporno da je toga dana predmetnoj osobi, s obzirom na to da je bila u pritvoru, bila oduzeta sloboda. S druge strane, iz pojašnjenja koja je dostavio sud koji je uputio zahtjev, proizlazi da zadržavanje u pritvoru te potonje osobe ovisi o ishodu glavnog postupka. Naime, mjera pritvora koja joj je izrečena bila je donesena u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga koji je protiv nje izdan. Posljedično tomu, odluka tog suda o njezinoj eventualnoj predaji mađarskim tijelima ovisi o odgovorima Suda na ova prethodna pitanja.

- 46 U tim okolnostima, prvo vijeće Suda odlučilo je 17. travnja 2018. na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika prihvatiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku.

O prethodnim pitanjima

- 47 Svojim pitanjima, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. stavak 3., članak 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke tumačiti na način da kada pravosudno tijelo izvršenja raspolaže elementima koji dokazuju postojanje sustavnih ili općih nedostataka u pogledu uvjeta oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne u državi članici izdavateljici naloga, to tijelo može isključiti postojanje stvarne opasnosti da osoba na koju se odnosi europski uhidbeni nalog izdan u svrhu izvršenja kazne zatvora bude podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, u smislu članka 4. Povelje, samo zbog toga što ta osoba u državi članici izdavateljici naloga ima na raspolaganju pravno sredstvo koje joj omogućava osporavanje uvjeta oduzimanja slobode u kojima se nalazi i, ako je odgovor niječan, je li navedeno tijelo dužno ispitati uvjete oduzimanja slobode koji postoje u okviru svih ustanova za izvršenje kazne u kojima bi ta osoba eventualno mogla biti smještena, uključujući privremeno ili na prijelaznoj osnovi, ili samo uvjete oduzimanja slobode u onoj ustanovi u kojoj će navedena osoba vjerojatno biti smještena, prema informacijama kojima to tijelo raspolaže? Taj sud se nadalje pita valja li iste odredbe tumačiti na način da pravosudno tijelo izvršenja mora ispitati sve uvjete oduzimanja slobode i može li u okviru tog ispitivanja to tijelo uzeti u obzir informacije koje su pružila tijela države članice izdavateljice naloga osim pravosudnog tijela koje izdaje nalog, poput, osobito, jamstva da predmetna osoba neće biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje.

Uvodna očitovanja

- 48 Kako bi se odgovorilo na upućena pitanja, valja podsjetiti da pravo Unije počiva na temeljnoj postavci prema kojoj svaka država članica sa svim drugim državama članicama dijeli, i priznaje da one s njom dijele, niz zajedničkih vrijednosti na kojima se Unija temelji, kao što je pojašnjeno u članku 2. UEU-a. Ta pretpostavka podrazumijeva i opravdava postojanje uzajamnog povjerenja između država članica pri priznavanju tih vrijednosti i stoga poštovanju prava Unije kojim se one ostvaruju [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 35. i navedena sudska praksa].
- 49 I načelo uzajamnog povjerenja među državama članicama i načelo uzajamnog priznavanja, koje se sâmo temelji na uzajamnom povjerenju među potonjima, imaju u pravu Unije temeljno značenje s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje prostora bez unutarnjih granica. Točnije, načelo uzajamnog povjerenja svakoj od tih država nalaže, osobito u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde, da smatra, osim u iznimnim okolnostima, da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i konkretno njime priznata temeljna prava [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 36. i navedena sudska praksa].
- 50 Stoga, kad provode pravo Unije, države članice mogu, na temelju tog prava, biti obvezne pretpostaviti da druge države članice poštuju temeljna prava, tako da od druge države članice ne samo da ne mogu zahtijevati višu nacionalnu razinu zaštite temeljnih prava od one koju osigurava pravo Unije nego ni, osim u iznimnim slučajevima, provjeriti je li ta druga država članica u konkretnom slučaju doista poštovala temeljna prava koja jamči Unija [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 37. i navedena sudska praksa].
- 51 Iz uvodne izjave 6. Okvirne odluke proizlazi da europski uhidbeni nalog iz te okvirne odluke čini prvu konkretizaciju, u području kaznenog prava, načela uzajamnog priznavanja [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 38.].

- 52 Okvirna odluka, kako to osobito proizlazi iz članka 1. stavaka 1. i 2. Okvirne odluke, u vezi s njezinim uvodnim izjavama 5. i 7., ta okvirna odluka za cilj ima zamjenjivanje sustava multilateralnog izručivanja, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957. sustavom predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona između pravosudnih tijela, koji se temelji na načelu uzajamnog priznavanja (današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 39. i navedena sudska praksa).
- 53 Na taj način Okvirna odluka nastoji - uvođenjem novog, pojednostavljenog i učinkovitijeg sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon, olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u svrhu pridonošenja ostvarenju cilja dodijeljenog Uniji, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koja mora postojati između država članica (današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 40. i navedena sudska praksa).
- 54 U području uređenom okvirnom odlukom, načelo uzajamnog priznavanja koje je, kao što proizlazi osobito iz njezine uvodne izjave 6., „kamen temeljac” pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, nalazi svoje područje primjene u članku 1. stavku 2. te okvirne odluke kojim se utvrđuje pravilo prema kojem su države članice dužne izvršiti svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja i u skladu s odredbama te iste okvirne odluke. Pravosudna tijela izvršenja mogu dakle odbiti izvršiti takav nalog samo u taksativno navedenim slučajevima neizvršenja predviđenima Okvirnom odlukom, a izvršenje europskog uhidbenog naloga može se uvjetovati samo jednim od uvjeta koji su taksativno propisani u njezinu članku 5. Dakle, dok je izvršenje europskog uhidbenog naloga načelo, odbijanje izvršenja zamišljeno je kao iznimka koja se mora usko tumačiti [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 41. i navedena sudska praksa].
- 55 Stoga su okvirnom odlukom izričito navedeni razlozi za obvezno (članak 3.) i razlozi za moguće (članak 4. i 4.a) neizvršavanje europskog uhidbenog naloga, kao i jamstva koje država članica izdateljica uhidbenog naloga mora pružiti u posebnim slučajevima (članak 5.) [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 42. i navedena sudska praksa].
- 56 Ostaje činjenica da je Sud priznao da su ograničenja načela uzajamnog priznavanja i povjerenja među državama članicama moguća „u iznimnim okolnostima” [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 43. i navedena sudska praksa].
- 57 U tim okolnostima, Sud je potvrdio da u određenim okolnostima pravosudno tijelo izvršenja može okončati postupak predaje uspostavljen okvirnom odlukom kad takva predaja može dovesti do nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu članka 4. Povelje, prema traženoj osobi [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 44. i navedena sudska praksa].
- 58 U tu svrhu Sud se pozvao, s jedne strane, na članak 1. stavak 3. te okvirne odluke koji određuje da ona ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u člancima 2. i 6. UEU-a i, s druge strane, na apsolutni karakter temeljnog prava zajamčenog člankom 4. Povelje [današnja presuda, Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, t. 45. i navedena sudska praksa].
- 59 Kada pravosudno tijelo države članice izvršenja raspolaže elementima koji dokazuju stvarnu opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja prema osobama kojima je oduzeta sloboda u državi članici izdateljici naloga, na osnovi standarda zaštite temeljnih prava zajamčenih pravom Unije i osobito člankom 4. Povelje, ona je dužna ocijeniti postojanje te opasnosti kada mora odlučiti o predaji

osobe na koju se odnosi europski uhidbeni nalog tijelima države članice izdavateljice naloga. Naime, izvršenje takvog naloga ne smije dovesti do nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja prema toj osobi (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 88.).

- 60 U tu svrhu pravosudno tijelo izvršenja mora se prije svega temeljiti na objektivnim, vjerodostojnim, preciznim i odgovarajuće aktualiziranim elementima o uvjetima oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne u državi članici izdavateljici naloga koji dokazuju postojanje sustavnih i općih nedostataka ili nedostataka koji dotiču određene skupine osoba ili pak određene zatvorske ustanove. Ti elementi mogu, među ostalim, proizlaziti iz međunarodnih sudskih odluka poput presuda Europskog suda za ljudska prava, sudskih odluka države članice izdavateljice naloga kao i iz odluka, izvješća ili drugih dokumenata koje izrađuju tijela Vijeća Europe ili koje potječu iz sustava Ujedinjenih naroda (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 89.).
- 61 Međutim, utvrđenje stvarne opasnosti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja zbog općih uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga ne može kao takvo dovesti do odbijanja izvršenja europskog uhidbenog naloga. Naime, samo postojanje elemenata koji svjedoče o sustavnim i općim nedostacima ili nedostacima koji dotiču određene skupine osoba ili pak određene zatvorske ustanove u pogledu uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga ne znači nužno da bi dotična osoba u konkretnom slučaju bila podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u slučaju predaje tijelima te države članice (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 91 i 93.).
- 62 Također, kako bi se osiguralo poštovanje članka 4. Povelje u pojedinačnom slučaju osobe na koju se odnosi europski uhidbeni nalog, pravosudno tijelo izvršenja koje je suočeno s objektivnim, vjerodostojnim, preciznim i odgovarajuće aktualiziranim elementima koji svjedoče o postojanju takvih nedostataka dužno je potom konkretno i precizno ispitati postoje li u okolnostima slučaja ozbiljni i utvrđeni razlozi za vjerovanje da će nakon njezine predaje u tu državu članicu ta osoba biti izložena stvarnoj opasnosti podvrgavanja nečovječnom i ponižavajućem postupanju u smislu toga članka, zbog okolnosti u kojima joj je oduzeta sloboda u državi članici izdavateljici naloga (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 92. i 94.).
- 63 U tu svrhu navedeno tijelo mora primjenom članka 15. stavka 2. Okvirne odluke od pravosudnog tijela države članice izdavateljice naloga zahtijevati žurnu dostavu svih potrebnih dopunskih informacija o uvjetima u kojima se dotičnoj osobi namjerava oduzeti sloboda u toj državi članici. Taj se zahtjev može odnositi i na postojanje mogućih nacionalnih ili međunarodnih mehanizama nadzora uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga, povezanih primjerice s posjetima zatvorskim ustanovama koji omogućavaju ocjenu trenutačnog stanja uvjeta oduzimanja slobode u tim ustanovama (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 95. i 96.).
- 64 Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog dužno je pravosudnom tijelu izvršenja dostaviti te informacije (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 97.).
- 65 Ako na temelju informacija dostavljenih primjenom članka 15. stavka 2. Okvirne odluke, kao i svih drugih informacija kojima pravosudno tijelo izvršenja raspolaže, to tijelo utvrdi da za osobu koja je predmet europskog uhidbenog naloga postoji opasnost nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu članka 4. Povelje, izvršenje toga naloga mora biti odgođeno, ali ne smije biti napušteno (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 98.).
- 66 Nasuprot tomu, u slučaju da informacije koje je pravosudno tijelo izvršenja primilo od pravosudnog tijela koje izdaje nalog dovedu do isključenja postojanja stvarne opasnosti da će dotična osoba biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u državi članici izdavateljici, pravosudno tijelo

izvršenja mora, u rokovima određenima Okvirnom odlukom, donijeti svoju odluku o izvršenju europskog uhidbenog naloga a da pritom ne dovede u pitanje mogućnost da dotična osoba, nakon svoje predaje, iskoristi unutar pravnog okvira države članice izdavateljice naloga pravna sredstva na temelju kojih može, u slučaju potrebe, osporavati zakonitost uvjeta oduzimanja slobode u ustanovi za izvršenje kazne države članice u kojoj je smještena (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 103.).

- 67 U predmetnom slučaju, sud koji je uputio zahtjev ocjenjuje da raspolaže elementima kojima se dokazuje postojanje sustavnih ili općih nedostataka uvjeta oduzimanja slobode u Mađarskoj. Naime, prema tom sudu, iz presude ESLJP-a od 10. ožujka 2015., Varga i dr. protiv Mađarske (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, t. 79. do 92.) proizlazi da s obzirom na to da je u toj državi članici prisutna zatvorska prenapučenost, postoji opasnost da zatvorenici budu podvrgnuti nečovječnom ili ponižavajućem postupanju. Navedeni sud smatra da je na dan objave odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku ta situacija i dalje bila takva jer je, prema navodima mađarskih tijela, bilo osigurano 1000 raspoloživih zatvorskih mjesta, a nedostajalo ih je 5500. Nadalje, taj sud navodi da je teško ocijeniti stvaran utjecaj mogućnosti uvedene zakonom iz 2016. da se oduzimanje slobode pretvori u kućni pritvor, na smanjenje zatvorske prenapučenosti u Mađarskoj.
- 68 U svojim pisanim očitovanjima i na raspravi Mađarska je osporila postojanje takvih nedostataka koji bi utjecali na uvjete oduzimanja slobode na njezinu državnom području. Ta država članica ocjenjuje da sud koji je uputio zahtjev pogrešno pridaje preveliku važnost presudi ESLJP-a od 10. ožujka 2015., Varga i dr. protiv Mađarske (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712), a da pritom ne vodi računa o činjenicama koje su nastale nakon objave te presude. Konkretno, taj sud nije uzeo u obzir ni poboljšanja zatvorskih uvjeta ni zakonodavne izmjene nastale u svrhu provođenja navedene presude ili novijih odluka Europskog suda za ljudska prava.
- 69 U tom pogledu valja ipak podsjetiti da u okviru ovog zahtjeva za prethodnu odluku Sudu nisu postavljena pitanja o postojanju sustavnih ili općih nedostataka uvjeta oduzimanja slobode u Mađarskoj.
- 70 Naime, sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjima, temeljeći se na pretpostavci postojanja takvih nedostataka, nastoji u biti utvrditi, u pogledu sudske prakse navedene u točkama 61. do 66. ove presude, mogu li mu različiti elementi informacija koje su mu pružila tijela države članice izdavateljice naloga omogućiti isključivanje postojanja stvarne opasnosti da dotična osoba u navedenoj državi članici bude podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje.
- 71 Na ta pitanja valja odgovoriti oslanjajući se na pretpostavku koju je sud koji je uputio zahtjev postavio u okviru vlastite odgovornosti, i čiju točnost valja provjeriti vodeći računa o odgovarajućim aktualiziranim podacima, kao što je navedeno u točki 60. ove presude, s obzirom na, osobito, provedbu, od 1. siječnja 2017., odredbi zakona iz 2016. jer one mogu u slučaju potrebe dovesti tu pretpostavku u pitanje.

Postojanje pravnog sredstva u državi članici izdavateljici naloga u odnosu na zakonitost uvjeta oduzimanja slobode s obzirom na temeljna prava

- 72 Nesporno je da je zakonom iz 2016. Mađarska uvela, počevši od 1. siječnja 2017., pravno sredstvo na temelju kojeg osobe kojima je oduzeta sloboda mogu u okviru sudskog postupka osporavati zakonitost uvjeta oduzimanja njihove slobode s obzirom na temeljna prava.
- 73 Kao što su navele sve zainteresirane osobe koje su sudjelovale u ovom postupku, takvo pravno sredstvo, iako može činiti djelotvorni pravni lijek, u smislu članka 47. Povelje, ne može samo po sebi biti dostatno za isključenje postojanja stvarne opasnosti da dotična osoba bude podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u državi članici izdavateljici naloga, u smislu članka 4. navedene Povelje.

- 74 Naime, iako je takav *a posteriori* sudski nadzor uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga znatan napredak koji može potaknuti tijela potonje države na poboljšanje tih uvjeta te ga stoga mogu uzeti u obzir pravosudna tijela izvršenja prilikom opće ocjene uvjeta u kojima je predviđeno oduzimanje slobode osobi protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog u svrhu odlučivanja o njezinoj predaji, on kao takav ne može isključiti stvarnu opasnost da ta osoba bude nakon svoje predaje podvrgnuta postupanju koje nije u skladu s člankom 4. Povelje zbog uvjeta oduzimanja njezine slobode.
- 75 Stoga čak i kada država članica izdavateljica naloga predviđa pravna sredstva kojima se omogućava nadzor uvjeta oduzimanja slobode s obzirom na temeljna prava, pravosudna tijela izvršenja i dalje su dužna izvršiti pojedinačno ispitivanje situacije svake predmetne osobe, kako bi se uvjerala da njihova odluka o predaji te osobe neće potonju izložiti, zbog navedenih uvjeta, opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu te odredbe.
- 76 To tumačenje u ničemu ne proturječi onome što je Europski sud za ljudska prava presudio u svojoj presudi od 14. studenoga 2017., Domján protiv Mađarske (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317). Naime, u toj presudi Europski sud za ljudska prava je s jedne strane samo utvrdio da s obzirom na to da pravna sredstva uvedena zakonom iz 2016. jamče, u načelu, istinsko ispravljanje povreda EKLJP-a koje proizlaze iz zatvorske prenapučenosti i drugih neprimjerenih uvjeta oduzimanja slobode u Mađarskoj, tužbu koja mu je u tom predmetu podnesena treba odbaciti kao nedopuštenu jer ta pravna sredstva nacionalnog prava nisu bila iscrpljena. S druge strane, on je pojasnio da si pridržava pravo da preispita djelotvornost tih pravnih sredstava s obzirom na njihovu praktičnu primjenu.

Doseg ispitivanja uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga

Ustanove za izvršenje kazne koje valja ispitati

- 77 U skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 61. do 66. ove presude, pravosudna tijela izvršenja koja su dužna odlučiti o predaji osobe protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog moraju konkretno i precizno ocijeniti postoji li u okolnostima predmetnog slučaja stvarna opasnost da ta osoba u državi članici izdavateljici uhidbenog naloga bude podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.
- 78 Iz toga slijedi da se ispitivanje koje su ta tijela dužna izvršiti, s obzirom na njegov konkretan i precizan karakter, ne može odnositi na opće uvjete oduzimanja slobode koji postoje u svim ustanovama za izvršenje kazne u toj potonjoj državi članici u kojima bi dotične osobe mogle biti smještene.
- 79 U tom pogledu, valja podsjetiti da je mogućnost da pravosudna tijela izvršenja, u skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke, zatraže žurnu dostavu potrebnih dopunskih informacija kad ocijene da su informacije koje im je priopćila država članica izdavateljica naloga nedostatne i ne omogućavaju donošenje odluke o predaji, krajnje rješenje primjenjivo samo na iznimne slučajeve u kojima pravosudno tijelo izvršenja smatra da ne raspolaže svim formalnim elementima nužnima za žurno donošenje odluke o predaji (vidjeti u tom smislu presudu od 23. siječnja 2018., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, t. 60. i 61.).
- 80 Tu odredbu dakle ne mogu koristiti pravosudna tijela izvršenja kako bi sustavno zahtijevala od tijela države članice izdavateljice uhidbenog naloga opće informacije o uvjetima oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne u kojima bi osoba protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog mogla biti smještena.

- 81 Štoviše, takav zahtjev mogao bi često dovesti do traženja informacija od svih ustanova za izvršenje kazne koje se nalaze na državnom području države članice izdateljice uhićenog naloga s obzirom na to da osoba protiv koje je izdan europski uhićbeni nalog može biti smještena u načelu u svim ustanovama za izvršenje kazne koje se nalaze na njezinu državnom području. Međutim, uglavnom nije moguće u fazi izvršenja europskog uhićenog naloga utvrditi sve ustanove za izvršenje kazne u kojima će takva osoba biti stvarno smještena jer se premještanje iz jedne ustanove u drugu može opravdati nastankom nepredvidivih okolnosti ili okolnosti koje nisu u vezi s predmetnom osobom.
- 82 Ta utvrđenja potvrđuju cilj Okvirne odluke koji se, kao što proizlazi već iz točke 53. ove presude, sastoji od olakšanja i ubrzanja predaja uspostavljanjem pojednostavljenog i učinkovitijeg sustava predaje između pravosudnih tijela osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon.
- 83 Naime, taj cilj čini osnovu za postupanje u rokovima za donošenje odluka o europskom uhićenom nalogu koje države članice moraju poštovati i čija je važnost izražena u više odredbi Okvirne odluke od kojih osobito u njezinu članku 17. (vidjeti u tom smislu presudu od 23. siječnja 2018., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, t. 55. i 56.).
- 84 Međutim, obveza pravosudnih tijela izvršenja da ispitaju uvjete oduzimanja slobode u svim ustanovama za izvršenje kazne u kojima predmetna osoba može biti smještena u državi članici izdateljici naloga očito je pretjerana. Tu je obvezu osim toga nemoguće ostvariti u rokovima iz članka 17. Okvirne odluke. Takvo ispitivanje naime moglo bi znatno odgoditi predaju te osobe i stoga lišiti funkcioniranje sustava europskog uhićenog naloga svakog korisnog učinka.
- 85 Iz toga proizlazi opasnost od nekažnjavanja tražene osobe i to tim više što je, kao u glavnom postupku, koji se odnosi na izvršenje europskog uhićenog naloga izdanog u svrhu izvršenja kazne zatvora, pravosudno tijelo izvršenja utvrdilo da nisu bili ispunjeni uvjeti za primjenu razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. točke 6. Okvirne odluke, koji državi članici izvršenja omogućava da izvrši tu kaznu u skladu sa svojim nacionalnim pravom, radi, osobito, povećanja mogućnosti za reintegraciju predmetne osobe u društvo (vidjeti osobito presudu od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, t. 32.).
- 86 Međutim, takvo nekažnjavanje ne bi bilo u skladu s ciljem Okvirne odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 29. lipnja 2017., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, t. 23.) ni člankom 3. stavkom 2. UEU-a u čiji kontekst spada ta okvirna odluka i prema kojem Unija svojim građanima nudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, na kojem je osigurano slobodno kretanje osoba, zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu vanjskih granica te sprečavanja i suzbijanja kriminala (presuda od 6. rujna 2016., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, t. 36. i 37.).
- 87 Posljedično tomu, s obzirom na uzajamno povjerenje koje mora postojati između država članica, na kojem počiva sustav europskog uhićenog naloga, i vodeći računa, osobito, o rokovima koji su člankom 17. Okvirne odluke dodijeljeni pravosudnim tijelima izvršenja za donošenje konačne odluke o izvršenju takvog naloga, ta tijela dužna su ispitati samo uvjete za oduzimanje slobode u ustanovama za izvršenje kazne za koje se, prema informacijama kojima raspolažu, može točno predvidjeti da će u njima ta osoba biti smještena, uključujući privremeno ili kao prijelazno rješenje. Sukladnost uvjeta za oduzimanje slobode u drugim ustanovama za izricanje kazne u kojima bi navedena osoba mogla, u slučaju potrebe, kasnije biti smještena, s temeljnim pravima, spada, u skladu sa sudskom praksom iz točke 66. ove presude, u isključivu nadležnost sudova države članice izdateljice naloga.
- 88 U predmetnom slučaju, iako te informacije nije pružilo pravosudno tijelo koje izdaje nalog, među svim zainteresiranim osobama koje su sudjelovale u ovom postupku nesporno je da će predmetna osoba u slučaju predaje mađarskim tijelima biti najprije smještena u zatvorskoj ustanovi u Budimpešti u razdoblju od jednog do tri tjedna, prije nego bude premještena u zatvorsku ustanovu u Szombathelyju, ali nije isključeno da će možda kasnije biti premještena u drugu zatvorsku ustanovu.

- 89 U tim okolnostima, na pravosudnom tijelu izvršenja je da nadzire uvjete oduzimanja slobode u kojima se predmetna osoba nalazi samo u tim dvama ustanovama.

Ispitivanje uvjeta oduzimanja slobode

- 90 Budući da u pravu Unije ne postoje minimalna pravila o uvjetima oduzimanja slobode, valja podsjetiti da, kao što je već utvrđeno u presudi od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru (C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 90.), članak 3. EKLJP-a za tijela države na području koje je provedeno oduzimanje slobode predstavlja pozitivnu obvezu koja se sastoji od osiguranja da se svaki zatvorenik drži u uvjetima koji jamče poštovanje ljudskoga dostojanstva, da načini izvršenja mjere dotičnu osobu ne podvrgavaju nelagodi ili kušnji intenziteta koji prelazi neizbježnu razinu patnje svojstvene oduzimanju slobode te da u pogledu praktičnih uvjeta zatvaranja na odgovarajući način budu osigurani zdravlje i dobrobit zatvorenika (ESLJP, 25. travnja 2017., Rezmiveş i dr. protiv Rumunjske, CE:ECHR:2017:0425JUD006146712, t. 72.).
- 91 U tom pogledu, kako bi spadalo u opseg primjene članka 3. EKLJP-a, zlostavljanje mora doseći minimalni prag težine koji ovisi o svim okolnostima predmeta, osobito o trajanju zlostavljanja i njegovim fizičkim ili psihičkim posljedicama te u nekim slučajevima o spolu, dobi i zdravstvenom stanju žrtve (ESLJP, 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, t. 97. i t. 122.).
- 92 Vodeći računa o važnosti prostornog čimbenika u općoj ocjeni uvjeta oduzimanja slobode, činjenica da je osobni prostor kojim zatvorenik raspolaže manji od 3 m² u zajedničkoj zatvorskoj sobi temelj je za čvrstu pretpostavku povrede članka 3. EKLJP-a (ESLJP, 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, t. 124.).
- 93 Ta čvrsta pretpostavka povrede članka 3. EKLJP-a obično se može odbaciti samo ako su, kao prvo, smanjenja osobnog prostora u odnosu na traženi minimum od 3 m² kratkotrajna, povremena i neznatna, kao drugo, popraćena dovoljnom slobodom kretanja izvan sobe i primjerenim aktivnostima izvan sobe i, kao treće, ustanova općenito pruža pristojne uvjete oduzimanja slobode te ne postoje drugi otegotni aspekti boravka predmetne osobe u toj ustanovi (ESLJP, 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, t. 138.).
- 94 U predmetnom slučaju, prema samom mišljenju suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku, informacije kojima je raspolagao u pogledu zatvorskih uvjeta u zatvorskoj ustanovi u Szombathelyju, u kojem predmetna osoba nesporno mora izdržati bitan dio kazne zatvora koja joj je izrečena u Mađarskoj, navode na isključenje postojanja stvarne opasnosti da će ta osoba biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje, što osim toga nijedna od zainteresiranih osoba koje su sudjelovale u ovom postupku nije osporila.
- 95 U tim okolnostima, na pravosudnom tijelu izvršenja je da provjeri hoće li predmetna osoba, s druge strane, biti izložena takvoj opasnosti u zatvorskoj ustanovi u Budimpešti.
- 96 U tom pogledu nije odlučujuća okolnost da je predviđeno da pritvor u toj ustanovi traje samo tijekom postupka predaje te zbog toga ne smije, prema informacijama koje su pružila tijela države članice izdavateljice naloga, u načelu premašivati tri tjedna.
- 97 Doista, iz sudske prakse Europskog suda za ljudska prava proizlazi da trajanje razdoblja oduzimanja slobode može, kao što već proizlazi iz točaka 91. do 93. ove presude, biti relevantan čimbenik za ocjenu težine patnje ili poniženja koje trpi zatvorenik zbog loših zatvorskih uvjeta u kojima se nalazi (ESLJP, 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, t. 131.).

- 98 Ipak, relativna kratkotrajnost razdoblja oduzimanja slobode sama po sebi automatski neće ukloniti sporno postupanje iz područja primjene članka 3. EKLJP-a ako postoje drugi elementi na temelju kojih ono može biti obuhvaćeno tom odredbom.
- 99 Nadalje, iako je Europski sud za ljudska prava presudio da se kada zatvorenik raspolaže prostorom manjim od 3 m², razdoblje oduzimanja slobode od nekoliko dana može smatrati kratkim razdobljem, razdoblje od otprilike 20 dana, poput onog kojeg su predvidjela tijela države članice izdavateljice naloga, a koje se osim toga može produžiti u slučaju nastanka „suprotnih okolnosti” koje nisu drugačije pojašnjene, ne može se smatrati kratkim razdobljem (vidjeti u tom smislu ESLJP, 20. listopada 2016., Muršić protiv Hrvatske, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, t. 146., 152. i 154.).
- 100 Iz toga proizlazi da privremeni ili prijelazni karakter oduzimanja slobode u takvim okolnostima sam za sebe ne može u potpunosti isključiti stvarnu opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u smislu članka 4. Povelje.
- 101 U tim okolnostima, ako pravosudno tijelo izvršenja ocijeni da informacije kojima raspolaže nisu dostatne za donošenje odluke o predaji, ono može, kao što je već navedeno u točki 63. ove presude, od pravosudnog tijela koje izdaje nalog zatražiti, u skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke, žurnu dostavu dodatnih informacija koje smatra potrebnima, kako bi primilo pojašnjenja o konkretnim i preciznim uvjetima oduzimanja slobode u kojima se nalazi dotična osoba u predmetnoj ustanovi za izvršenje kazne.
- 102 U predmetnom slučaju, iz elemenata podnesenih Sudu proizlazi da mađarska tijela nisu pružila odgovore na 78 pitanja koja im je 10. siječnja 2018., u skladu s rješenjem suda koji je uputio zahtjev od 9. siječnja 2018., uputilo državno odvjetništvo u Bremenu, a koja se odnose na uvjete oduzimanja slobode koji postoje u zatvorskoj ustanovi u Budimpešti i svim drugim ustanovama u kojima bi predmetna osoba, u slučaju potrebe, mogla biti smještena.
- 103 Iako su ta pitanja, uzeta pojedinačno, relevantna za ispitivanje konkretnih i preciznih uvjeta oduzimanja slobode u kojima se nalazi predmetna osoba u pogledu elemenata iz točke 93. ove presude, ipak proizlazi da, kao što je nezavisni odvjetnik već u biti naveo u točki 76. svojeg mišljenja, navedena pitanja, zbog svojeg broja, dosega, odnosno činjenice da se odnose na sve ustanove za izvršenje kazne u kojima bi dotična osoba mogla biti smještena, te svojeg sadržaja koji obuhvaća aspekte oduzimanja slobode koji nemaju očit značaj za navedeno ispitivanje, poput, među ostalim, bogoslužja, mogućnosti pušenja, pravila u pogledu čišćenja odjeće te ugrađivanja rešetki ili roleta na prozore zatvorskih soba, u praksi onemogućuju da tijela države članice izdavateljice naloga pruže bilo kakav koristan odgovor, osobito s obzirom na kratke rokove iz članka 17. Okvirne odluke za izvršavanje europskog uhidbenog naloga.
- 104 Zahtjev takve naravi, koji dovodi do paralize funkcioniranja europskog uhidbenog naloga, nije u skladu s obvezom lojalne suradnje, propisane člankom 4. stavkom 3. prvim podstavkom UEU-a čija je namjena osigurati dijalog između pravosudnih tijela izvršenja i pravosudnih tijela koja izdaju nalog, u okviru, osobito, priopćavanja informacija na temelju članka 15. stavaka 2. i 3. Okvirne odluke.
- 105 Na raspravi je državno odvjetništvo u Bremenu tako navelo da nije nikad primilo odgovor na tu vrstu zahtjeva za informacije, da se sud koji je uputio zahtjev sustavno obraćao tijelima triju država članica izdavateljica naloga, među kojima i Mađarskoj. Pojasnilo je da bi takva praksa, zbog nepostojanja odluke tog suda kojim se odobrava predaja, rezultirala time da to državno odvjetništvo više ne bi izvršilo nijedan europski uhidbeni nalog koji je izdao sud jedne od triju država članica.

- 106 Međutim, nesporno je da su odgovarajući na zahtjev od 10. siječnja 2018., mađarska tijela u svojim dopisima od 20. rujna 2017. i 27. ožujka 2018. državnom odvjetništvu u Bremenu pružila jamstvo da predmetna osoba zbog činjenice da će u Mađarskoj biti zatvorena neće biti podvrgnuta nikakvom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, u smislu članka 4. Povelje, bez obzira na ustanovu u kojoj će biti smještena.
- 107 Stoga valja ispitati može li i u kolikoj mjeri pravosudno tijelo izvršenja uzeti u obzir takvo jamstvo u svrhu donošenja svoje odluke o predaji predmetne osobe.

Uzimanje u obzir jamstava tijela države članice izdavateljice naloga

- 108 Valja napomenuti da članak 15. stavak 2. Okvirne odluke izričito ovlašćuje pravosudno tijelo izvršenja, kad ocijeni da su informacije koje je priopćila država članica izdavateljica naloga nedostatne za donošenje odluke o predaji, da zatraži žurnu dostavu potrebnih dodatnih informacija. Osim toga, prema članku 15. stavku 3. Okvirne odluke, pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u bilo koje doba može pravosudnom tijelu izvršenja poslati sve korisne dodatne informacije.
- 109 Nadalje, na temelju načela lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. prvog podstavka UFEU-a, Unija i države članice međusobno si pomažu pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz Ugovora (presuda od 6. rujna 2016., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, t. 42.).
- 110 U skladu s tim odredbama, pravosudno tijelo izvršenja i pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog mogu zatražiti informacije ili pružiti jamstva u pogledu konkretnih i preciznih uvjeta zatvaranja osobe u državi članici izdavateljici naloga.
- 111 Jamstvo koje su pružila nadležna tijela države članice izdavateljice naloga da predmetna osoba neće biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju zbog konkretnih i preciznih uvjeta oduzimanja slobode bez obzira na ustanovu za izvršenje kazne u kojoj će biti smještena u državi članici izdavateljici naloga element je koji pravosudno tijelo izvršenja ne može zanemariti. Naime, kao što je nezavisni odvjetnik naveo u točki 64. svojeg mišljenja, povreda takvog jamstva, time što može obvezivati onoga koji ga je pružio, može se protiv njega isticati pred sudovima države članice izdavateljice naloga.
- 112 Kada to jamstvo pruži ili barem odobri pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog, prema potrebi, nakon što je zatražilo pomoć središnjeg tijela ili jednog od središnjih tijela države članice izdavateljice naloga u smislu članka 7. Okvirne odluke, pravosudno tijelo izvršenja se u odnosu na uzajamno povjerenje koje mora postojati između pravosudnih tijela država članica i na kojem se temelji sustav europskog uhidbenog naloga, mora pouzdati u to jamstvo, barem ako ne postoje precizni podaci na temelju kojih bi se moglo zaključiti da su uvjeti oduzimanja slobode u određenoj zatvorskoj ustanovi protivni članku 4. Povelje.
- 113 U predmetnom slučaju, jamstvo koje je pružilo mađarsko ministarstvo pravosuđa 20. rujna 2017. i ponovilo 27. ožujka 2018., da predmetna osoba neće biti podvrgnuta nikakvom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju zbog uvjeta oduzimanja njezine slobode u Mađarskoj, ipak nije ni pružilo ni odobrilo pravosudno tijelo koje izdaje nalog, što je mađarska vlada izričito potvrdila na raspravi.
- 114 Budući da ne potječe od pravosudnog tijela, takvo jamstvo se mora utvrditi na temelju opće ocjene svih elemenata kojima raspolaže pravosudno tijelo izvršenja.
- 115 Međutim, u tom pogledu, valja primijetiti da se jamstvo koje je pružilo mađarsko ministarstvo pravosuđa čini potkrijepljenim informacijama kojima raspolaže državno odvjetništvo u Bremenu. Naime, odgovarajući na pitanja Suda, potonje je na raspravi navelo da mu ti elementi, koji proizlaze osobito iz iskustva stečenog tijekom postupaka predaje izvršenih prije objave presude od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru (C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), omogućuju da utvrdi da

uvjeti oduzimanja slobode u ustanovi za izvršenje kazne u Budimpešti kroz koji prolazi svaka osoba protiv koje je izdan europski uhiđbeni nalog koji su izdala mađarska tijela, nisu protivni članku 4. Povelje.

116 U tim okolnostima, čini se da je predaja predmetne osobe mađarskim tijelima u skladu s člankom 4. Povelje, što je ipak na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

117 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na upućena pitanja valja odgovoriti tako da se članak 1. stavak 3., članak 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke moraju tumačiti na način da kad pravosudno tijelo izvršenja raspolaže elementima koji dokazuju postojanje sustavnih ili općih nedostataka uvjeta oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne države članice izdavateljice naloga, čiju točnost mora provjeriti sud koji je uputio zahtjev vodeći računa o svim raspoloživim i aktualiziranim podacima:

- pravosudno tijelo izvršenja ne može isključiti postojanje stvarne opasnosti da osoba protiv koje je izdan europski u svrhu izvršenja kazne zatvora bude podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, u smislu članka 4. Povelje, samo zbog toga što u državi članici izdavateljici naloga ta osoba ima na raspolaganju pravno sredstvo koje joj omogućava osporavanje uvjeta oduzimanja njezine slobode, iako navedeno tijelo može uzeti u obzir postojanje takvog pravnog sredstva kako bi odlučilo o predaji predmetne osobe;
- Pravosudno tijelo izvršenja dužno je ispitati samo uvjete oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne u kojima će, prema informacijama kojima raspolaže, navedena osoba vjerojatno biti smještena, uključujući privremeno ili kao prijelazno rješenje;
- pravosudno tijelo mora u tu svrhu provjeriti samo konkretne i precizne uvjete zatvaranja predmetne osobe koji su relevantni za utvrđivanje hoće li ona biti izložena stvarnoj opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu članka 4. Povelje;
- pravosudno tijelo izvršavanja može uzeti u obzir informacije koje su mu pružila tijela države članice izdavateljice naloga osim pravosudnog tijela koje izdaje nalog, poput, među ostalim, jamstva da predmetna osoba neće biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, u smislu članka 4. Povelje.

Troškovi

118 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 1. stavak 3., članak 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o europskom uhiđbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. moraju se tumačiti na način da kad pravosudno tijelo izvršenja raspolaže elementima koji dokazuju postojanje sustavnih ili općih nedostataka uvjeta oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne države članice izdavateljice naloga, čiju točnost mora provjeriti sud koji je uputio zahtjev vodeći računa o svim raspoloživim i aktualiziranim podacima:

- **pravosudno tijelo izvršenja ne može isključiti postojanje stvarne opasnosti da osoba protiv koje je izdan europski u svrhu izvršenja kazne zatvora bude podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, u smislu članka 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,**

samo zbog toga što u državi članici izdateljici naloga ta osoba ima na raspolaganju pravno sredstvo koje joj omogućava osporavanje uvjeta oduzimanja njezine slobode, iako navedeno tijelo može uzeti u obzir postojanje takvog pravnog sredstva kako bi odlučilo o predaji predmetne osobe;

- pravosudno tijelo izvršenja dužno je ispitati samo uvjete oduzimanja slobode u ustanovama za izvršenje kazne u kojima će, prema informacijama kojima raspolaže, navedena osoba vjerojatno biti smještena, uključujući privremeno ili kao prijelazno rješenje;
- pravosudno tijelo mora u tu svrhu provjeriti samo konkretne i precizne uvjete zatvaranja predmetne osobe koji su relevantni za utvrđivanje hoće li ona biti izložena stvarnoj opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu članka 4. Povelje o temeljnim pravima;
- pravosudno tijelo izvršavanja može uzeti u obzir informacije koje su mu pružila tijela države članice izdateljice naloga osim pravosudnog tijela koje izdaje nalog, poput, među ostalim, jamstva da predmetna osoba neće biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, u smislu članka 4. Povelje o temeljnim pravima.

Potpisi